

Dialogikirja

into

Dialogi

**KAI
ALHANEN**

Dialogikirja

Dialogikirja

KAI ALHANEN

dia
log
into

Koneen Säätiö on tukenut teoksen kirjoittamista.

© Kai Alhanen 2024

into

Into Kustannus Oy

Töölönkatu 9 a 1, 00100 Helsinki

www.intokustannus.fi

Kansi: Jussi Karjalainen

ISBN: 978-952-393-386-6

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

Omistettu dialogimatkaan mukaan hypänneille tovereille
Elinalle, Jannelle ja Marja-Liisalle.

Sisällys

JOHDANTO	11
Alkudialogi: ”Pieniä muutoksia, suuria vaikutuksia”	17
I Keskustelutaito	21
1. MITÄ ON DIALOGI?	25
Dialogin määritelmä	25
Erot muihin keskustelutapoihin	33
Ymmärrys ja luottamus	37
Luovuus: asianmukaista leikkiä	40
2. KOKEMUSPUHE	45
Kokemuksen ulottuvuudet	45
Tässä ja nyt	53
Sisäinen dialogi	55
Kasvokkaisuus	57

3. DIALOGIN OHJENUORAT	61
Kuuntelu	62
Liittyminen	64
Puhuttelu ja kysyminen	66
Yhteinen kieli	67
Erojen ja jännitteiden työstäminen	69
Piiloon jääneen etsiminen	71
Yhteyksien ja kokonaisuuden hahmottaminen	72
4. KYTKÖS TOIMINTAAN	75
Ymmärryksen jalostaminen	75
Päätöksenteko ja dialogi	86
Kokeileminen	89
Osallisuustaju	91
 II Ohjaaminen	 95
5. OHJAAJAN ROOLI	99
Milloin dialogissa tarvitaan ohjaamista?	99
Vallankäyttö	101
Ryhmän ohjaaminen	105
Osallistuminen keskusteluun	107

6. PUITTEET	109
Osallistujat	109
Aihe	111
Aika ja tila	112
7. VAIHEET	115
Suunnittelu ja valmistautuminen	115
Virittäytyminen	119
Syventäminen	123
Lopetus	126
8. OHJAUSTEOT	129
Dialogia edistävät kysymykset	129
Hiljaisten huomiointi	133
Puheen rajoittaminen	134
Tunteiden käsittely	136
Ristiriidat	139
Leikki	141
DIALOGIN OHJAAJAN MUISTILISTA	147
KIRJALLISUUS JA LÄHTEET	157
KIITOKSET	163

Dialogin perusteos

Dialogi on ihmislajin selviytymistaito. Se perustuu kykyymme jakaa kokemuksia ympäröivän maailman asioista, toisista ja omasta itsestämme. Puhumalla viestimme päivittäiset ajatuksemme ja tuntemuksemme, ohjaamme arkisia toimiamme, opetamme lapsiamme, riitelemme ja sovimme.

Dialogikirja ankkuroituu Suomessa 30–40 viime vuoden aikana kehittyneeseen ja eri puolille maailmaa levinneeseen dialogiseen lähestymistapaan. Sen puitteissa on kehitetty erilaisia käytäntöjä niin kasvatus-, sosiaali- ja hoitotyöhön kuin työyhteisöjen ja tiimien toimintaan ja organisaatioiden johtamiseen.

Teoksessa käsitellään dialogin periaatteita ja kuvataan käytännönläheisesti keskustelujen ohjaamista sekä ohjaajan roolia vastuullisen vallankäytön ja ryhmän-ohjaustaitojen näkökulmasta.

